

Zato se trikrat na teden v šestih izdanjih, in
pasu s terok, četrtak in soboto, zjutranje iz-
polnane, in stane s uredniškimi izrednimi prilagami
ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti pre-
jemana ali v Gorici na dom pošiljana:
Vse leto 12 K 90 h ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
tri leta 3 „ 40 „ 1-70
Na štiri številke stanejo 10 vin.
Za sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
grozn Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak
na zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa o 9.
do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine
se ne oziroma.

PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak
petek in stane vsa leta 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v to-
bi Schwarz v Solški ulici in Jelleraitz v
ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na
t. 1. v Caserna in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst.
Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do
12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah
in praznikih od 9. do 12. dop. Upravišništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnisti.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne
upravnisti.

Oglas in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat
7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. —
Večje žrke po prostoru.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica.
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga
razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“,
katera izhaja mesečno v snopiščih obsestih 5 do 6 pol
ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov.
knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Katoliško-narodna stranka“ in nje delovanje.

Svoj čas je povedal „Prim. List“, da
strančica, ki stoji za njim in za njegovo
„boljšo polovico“ — „Gorico“, se imenuje
oficijelno „katoliško-narodna stranka“. Sicer
pozneje nismo čuli več dostikrat tega imena,
Gregorčiču se ne zdi posebno ugodna
tira (rad bi dalje ribaril v motni vodi),
marveč se rajši skriva za staro „Slogo“, v
mislih, da le 2 njo more še kaj opraviti pri
goriskih Slovencih. Mi ostanemo pri oficijel-
nem imenovanju te stranke, katere delovanje
je tako-le:

S prva so hoteli kar mahoma s svojo
„Gorico“, zaupaje svojemu dotedanjemu
ugledu in uplivu, spraviti s površja nevarna
protivnika dr. Tumo in Gabrščka. Mislili so,
da bombe, katere je spustil dr. Gregorčič v
svet v prvih številkah „Gorice“, zadenejo oba
moža tako, da izgineta kar čez noč, in se
bo on potem avetil sam v največji glorijski
kot „ljubljenec naroda“ in ob enem poli-
tični suveren z neomejeno zavezo. — Ni šlo.
Sledila je velikanska prevara. Taki velekatoli-
ški naklepi dr. Gregorčiča in njegovih sve-
tovalcev so zadeli ob odpor pri našem ljud-
stvu, katero je gledalo začudeno divjo gonjo
prvih uotodanjih veljakov a la Gregorčič,
Berbuč, Rojc itd. proti dr. Tumi in Gabrščku.
Treba je bilo prijeti za drugo orožje, ker
same gole besede in podlikanja brez dokazov
niso rodila željenega sadu. Začeli so obreko-
vati, krasti čast in lagati po „Gorici“ in
„Prim. Listu“, pisali so anonimna pisma ter
jih pošiljali po deželi, na ulicah in po krčmah
pa so blatili čast in postenje prvih mož v
naši „narodno-napredni stranki“ nasproti vsa-
kemu, kdor je le hotel poslušati. — Tudi to
ni izdalo dosti, marveč ljudstvo se je jelo
odločno upirati klerikalnim spletkarjem. Ro-
dila se je krepka organizacija „narodno-
napredne stranke“, za katero stoji pač ves
boljši del našega prebivalstva v deželi. „Ka-
toliška narodna stranka“ je gledala čudom
ves preobrat, vsled česar se je zagnala še
hujše v boj, poslužuje se najnesramnejših in
najpodlejših lažij po slovečem zvitarškem
geslu: Namen posvečnje sredstva.

Ali le se niso se hotele izpolniti stranki
najsrčnejše želje, da bi odstranila in uničila

dr. Tumo in Gabrščka. Trebalo je novega
koraka. Zatekla se je k sodnji, in videli smo
v tekočem mesecu dve obravnavi, ki pa sta
namesto izpolnitve nakan „katoliško-narodne
stranke“ razkrinkali jo na tak način, da se
pač sme reči, da prav ti dve obravnavi sta
jej zadali jeden izmed smrtnih udarcev.

Ali vse jih ne ovira nič, oni lažejo dalje
prav sistematično. Potem ko so častikrajo
privedli do vrhunca in že niso vedli več prav,
kaj bi podtikali, ker razne lopovščine kakor
glede na Vipavsko železnico itd. niso imele
povoljnega vspeha in je med ljudstvom ve-
ljava dr. Tume in Gabrščka le še bolj rastla,
so se zatekli dosledno le k veri. Sicer so prej
že sem ter tje propovedovali, da „liberalci“
pomeni „brezverec“, ali to laž so si nekako
prihranili za na zadnje. Na shodih, katere
prirejajo, pa trosijo med svet laži, kako brez-
verna je naša stranka. Klerikalci dobro vedo,
kako verno je naše ljudstvo, in zato baš
predstavljajo vse naše pristase za brezverce,
računaje pri tem na verski čut v ljudstvu,
ki bi se baš radi tega odvrnilo od naše
stranke. In da bi to dosegli, se poslužujejo
vseskozi le zavijanj in lažij.

Dr. Gregorčič je na shodu v Kobaridu
ali govoril ali le hotel govoriti, da na Tumo-
vem shodu tam se je povdarjalo, da vera
nima v javnosti nobene besede, da
vera in politika se izključujeta, da torej
po teh načelih, ki zametajo vero, mora ljud-
stvo podivjati in propasti.

Povedali smo že opetovano, da naša
stranka se ne vlika v vero in cerkev, marveč
jo spoštuje, ali se upira odločno le zlorabi
iste po krčmah, dvoriščih in huj-
skarskih shodih. Naši predniki so zidali
cerkve, da se tam uči božja beseda, gradijo
se sole, v katerih se ima mladina pouče-
vati tudi v veri, ali, verujte nam, da niso
postavljene cerkve zato, da bi vi v njih
uganjali umazano strankarsko po-
litiko, po dvoriščih in krčmah pa
sleparili z vero. Politika po nikakih
drugih, marveč le po vaših „katoliških na-
čelih“, ne spada v cerkev, kjer ni mesta za
njo. Ni spodobno, profanovati cerkve s tistim
ostudnim politikovanjem, katero uganjate v
njih, in istotako ni spodobno tirati vero na
vaše hujškarske shode. To tim manj, ker
namen je ta: slepiti ljudstvo z vero, da le

vam več verjame. Sredstvo za to: sama
laž! Biserjev se ne meče v svinjak, in bi-
serja vere se ne sme metati po shodih, ka-
teri imajo tak namen, kakor vsi dosednji
shodi „Sloge“ letos. Vi profanujete vero, ker
jo zlorabljate v to svrhu, da grdo obrekujejo
svojega bližnjega in lažete o njem. Kdor ni
z vami, ta vam je „brezverec“, akoprav na-
vadno bolje vrši svoje verske dolžnosti kakor
pa vaši hinavski podrepniki.

Vaša „katoliška načela“, za katerimi se
skriva sama gnjusna zloba in sovraštvo do
vsakega, kdor ni brezpogojno z vami, nam
prav nič ne imponujejo, in to tim manj,
ako jih zagovarja, čujte in strmite! — tisti
človeček, ki sliši na ime Ernest Klavžar. Ta
možiček, poznat po celi deželi, in kako
„dobro“, je nastopil na shodu v Kobaridu
kot zagovornik vere in duhovščine. Govoril
je o napadih na duhovščino, dr. Gregorčiča,
o moralnem življenju, h koncu pa se je
dvignil Cahejček za ped višji, in z nad nje-
gove prošule brade so donele v dež besede:
Mi obsojamo, mi protestujemo, mi ostanemo
v boju proti taki veri in narodu sovražni
stranki. — Kdor pozna Cahejčka tako kore-
nito, kakor mi, se mora smejeti, da se dviga
on ter „obsoja“, „protestuje“ in „obstoja“.
— „Tako je govoril Klavžar!“ To zadostuje,
da je označen govor in shod. Vsakdo, kdor
ga pozna, ve, kaj to pomeni.

Stranka, pri kateri nastopajo taki za-
govorniki njenih „načel“ in njene politike,
kakor je Ernesto, je le obžalovanja vredna,
stranka, ki po „katoliških načelih“ dela le na
to, da bi duhovščina imela v deželi neome-
njen primat proti vsakemu in na vsako stran,
je vredna najstrožje obsodbe in proti njej se
mora bojevati vsak svobodomiseln človek, ki
ima poleg vere tudi druge potrebe v živ-
ljenju.

In tej „katoliško-narodni stranki“ stoji
na čelu dr. Gregorčič, oprt ob Caheja, pred
katerim se je čuval včasih kakor hudčič pred
križem ter svaril druge pred njim. Današnji
dan pa ta možiček spremlja dr. Gregorčiča
po vseh potih kakor zvezda-vodnica in za
bližnje volitve mu piše na shodih — „Fleiss-
zettel“-ne!

Daleč, daleč „so prišli“ don Antonio
s svojo „Slogo“ v „katoliško-narodni stranki“!

Dopisi.

Is gorilke okolice, dne 17. oktobra. —
Najslabjša človeška napaka je menda strast
in nevoščljivost. Najboljša čednost pa je
ljubezen do svojega bližnjega. Te človeške
lastnosti smo imeli priliko opazovati, sedaj
pred malo dnevi na okrožni sodnji, in sicer
kar pri dveh obravnavah. Tu so si stali na-
sproti voditelji obeh dveh strank. Ti so:
liberalci, kakor jih imenujejo, ali voditelji
narodno-napredne stranke, in pa klerikalci
stare „Sloge“, voditelji katoliško-narodne
stranke.

V teh dveh obravnavah sta se ti stranki
pokazali v pravi luči pred svetom. Sedaj
mislim, da je našemu ljudstvu zadosti jasno,
katere stranke se mora oprijeti in katera
stranka je pravičnejša. Že poldrugo leto se
bije ta sramotni, bratomorni boj na Go-
riskem za narodna načela. Sedaj mislim pa,
da bodemo polagoma jadrli z našim na-
prednim in nepremagljivim čolnom po pravi
poti v zavetno pristanišče, kjer nam se ne
bode bati sovražne sile in krivih prerokov v
ovčjem oblaku!

Krščanska načela! Čujte, katera kr-
ščanska načela po prepričanju naših kleri-
kalcev in semeniskih profesorjev vladajo na
Goriskem? Ta krščanska načela pravijo:
Smrt in večno pogubljenje vsem onim, ka-
teri niso z nami, in kateri ne spoznajo nas
za prave voditelje! Smrt onim, ki tako
rekoč krvavi pot potijo za blagor in na-
predek našega milega in teptanega naroda!
Smrt onim, ki so v teh preteklih dvanajstih
letih s potom svojega obraza toliko korist-
nega za naš narod pridobili! Smrt onim,
kateri imajo to zaslugo, da se zdaj bliščijo
na tolikih krajih v Gorici slovenski napisi,
da imamo svoje različne prodajalnice, krčme,
dobre denarne zavode, razna narodna dru-
stva itd. To so res krščanska načela!

Kedo so pa ona dva človeka, proti ka-
terima je obrnjena vsa ost krščanskih načel?
Ta dva človeka sta naša dva znana A. Ga-
bršček in pa dr. Tuma. Ta dva sta tista
„razbojnika“, ki sta vedno v zelodcu ope
slavne armade, ki se bojuje pod praporjem
„krščanskih načel“. Ta dva sta tista, ki sta
prokleta do dna duše od tistih tisk krščanskih
„načelnikov“, od onih, kateri ljubijo svojega
bližnjega, kakor samega sebe, samo zato,

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Slavnejši so prisledli naravnost k mizam, bolj ne-
znatnejši pa so skrbeli za čas obeda za zabavo, čakaje
trenotka, ko jim služništvo dovoli, planiti nad ostanke
hrane in pijače.

Goste take vrste so oskrbovali cesarju Figelij,
Vatini in Vitelji ter bili večkrat celo prisiljeni, dati
gostom cesarjevemu stanovanju primerno obleko, ker
on je ljubil nad vse tako družbo.

Krasota dvora je pozlačevala vse ter vse pokri-
vala z bleskom. Veliki in mali potomci velikih rodov
ter sodrga s pouličnega tlaka, važni umetniki ter publi-
ostanki talentov, vsi ti so se rinili v palačo, da tu
nasitijo oči s sijajem, prekašajočim človeško domišljijo,
da se približajo delicu vseh mlajšostij in bogastva, jedino
srečanje, katero jih je moglo ali zares ponižati, ali jim
pa tudi neizmerno koristiti.

Tega dne bi imela tudi Ligija biti navzoča na
taki gostiji. Strah, negotovost, lahko razumljiva po
takšnem naglem naključju, je vzbujala v njej željo do
upora. Bala se je cesarja, bala ljudij, bala se palače,
katere trušč jo je pripravljala ob zavest, bala se gostij,
o katerih puščobi je dokaj slišala od Aula, od Pom-
ponije Grecina ter njenih prijateljev. Dasiravno je

bila še mlada, vendar ni bila nezavestna, kajti zavest o
zlóbi je dohajala v tedanjem času celo na otroška ušesa.
Vedela je torej, da je v tej palači grozi pokvarjenje,
pred katerim jo je ob času slovesa Pomponija svarila.
Ker je imela mlado dušo, katere se še skazenost ni
dotaknila, ter spoznavajoča oni vzvišeni nauk, ki ga
je v vcepila pestunja, je obljubila, da se bo varovala
skaženosti, svoji pestunji in onemu božjemu učitelju
na ljubo, v katerega ni samo verjela, marveč ga radi
sladkega njegovega nauka tudi ljubila.

Vedela je tudi, da sedaj niti Aula niti Pomponija
Grecina ne bosta odgovorna za njeno ravnanje, torej
je premišljevala, ali bi ne bilo bolje, postaviti se po
robu ter niti ne iti na gostijo.

Od jedne strani sta se oglašala v njeni duši strah
in nemir, od druge pa se je rodila v njej želja, poka-
zati pogum in vstrajnost proti mukam in smrti. Saj
tako je zapovedal božji učitelj ter dal sam najlepši
vzгляд. Pomponija je dejala, da unetejši spozna-
valci si želé takšne skušnje ter celo Boga prosijo —
za njo. Videla se je že mučeničnica z ranami na rokah
in nogah, belo kakor sneg, lepšo od nadzemeljske le-
pote, nešeno od belih angelov naravnost k lazurnju;
take in temu podobne prizore je videla v svoji do-
mišljiji. Bilo je v tem dokaj otročarije in nekoliko
zaljubljenosti v samo sebe, katero pa je Pomponija
grajala. Sedaj, ko je upor cesarjevi volji mogel pri-
vabiti na njo kruto kazen, ko so se mučeniške pri-
kazni mogle uresničiti, se je pridružila k njenim sanjam
še neka radovednost gledé tega, kako jo bodo sodili
in kako muko si za njo izmislijo.

In tako se je zibala njena na pol otroška duša
na dve strani. Toda Akta je poizvedela o tem omaho-
vanju ter jo pogledala tako začudeno, kakor bi deklica

govorila to v vročnici. Postaviti se po robu volji cesar-
jevi? Nakopati si v prvem hipu ná-se njegovo jezo?
Za to je treba, da je človek otrok, ki ne ve, kaj go-
vori. Iz lastnih Ligijinih besed je razvidno, da ni več
zastavljena, marveč pozabljena hči svojega lastnega
naroda. Ne brani je nobena narodna pravica, in ko
bi jo tudi branila, cesar je dovolj močan, da v svoji
jezi potepta to pravico. Cesarju se je zljubilo, vzeti
jo k sebi in od tega trenotka ravna z njo, kakor hoče.
Odslej je odvisna od njegove volje, nad katero ni
močnejše na svetu. „Tako je“, je nadaljevala, „tudi
jaz sem čitala liste Pavla iz Tarse ter vem, da pre-
biva nad zemljo Bog, da je Sin božji, ki je vstal od
mrtvih — le samo na zemlji je cesar. Zapomni si to,
Ligija! Vem tudi, da ti tvoj nauk ne dovoljuje biti
to, kar sem bila jaz ter da vam in stoikom, o katerih
mi je pripovedoval Epiktet, je móči izbrati samo smrt,
ako je treba izbirati med ohranjenjem in smrtjo. Ali
pa se smeš nadejati, da te čaka smrt, ne pa oskrumba?
Kaj mar nisi čula o Sejanovi hčerki, ki je bila še
skoro otrok, a katere je bila na Tiberijevo povelje
oskrunjena vsled zakona, ki ne dopušča, kaznovati
dekleta s smrtjo. Ligija! Ligija! Ne draži cesarja!
Kadar napoči trenotek, ko ti bo treba izbirati med
sramoto in smrtjo, pa storiš tako, kakor ti tvoja Res-
nica velevala, toda prostovoljno ne išči pogube ter ne
draži zemeljskega, a vrhu tega tako okrutnega boga.“

Akta je govorila to z veliko žalostjo, da, celo z
navdušjem. Ker pa je imela kratek pogled, je sklonila
svoje sladko lice nizko k Ligijinemu licu, kakor bi se
hotela prepričati, kak utis so napravile na njo njene
besede.

Ligija jo je z detinsko zaupljivostjo objela ter
zaklicala:

ker znata spretno voziti narodni naš čoln po pravi poti in ga tudi braniti do zadnjega pred vsakim krivičnim in sovražnim napadom.

Ta armada z geslom „Za krščanska načela“ je tirala pred sodnijo ta dva narodna in marljiva delavca z namenom, da jih do tal ugonobi, potem ko jih je uže popred oropala poštenja in dobrega imena pred nezavednim ljudstvom v svrhu svoje nadvlade. Ali prišel je tudi dan plačila! Sodnija je spoznala pravičnost in poštenost teh dveh narodnih delavcev ter jih popolnoma oprostila, in tako na enkrat za vse čase ponizala ono armado, ki je pričela ta najsravnostnejši boj z geslom: „Za krščanska načela“, in onim vrlim narodnim delavcem povrnila njih čast in poštenje, katerih so jih prej njih sovražniki oropali. Do konca obravnave Gabrščekove pred sodnijo je bil navzoč od one armade sam generalissimus, don Gregorčič, drugi so jo poprej pobrisali, ker jim je neki notranji nemir razjedal srce, ter so pustili tam na cedilu svojega voditelja, ki je pa prav le še njihov sluga. S tem so tudi njemu pokazali, da je bolje ljubiti sebe, kakor pa svojega bližnjega.

Sedaj pa ti, doslej še nezavedno ljudstvo, katero si bilo zaslepljeno po teh krivih prerokih, in ki si mislilo, da edino oni ti morejo dati zveličanje, vrzi s svojih oči to mračno mreno, ki ti ovira pravi pogled, in združi vse svoje moči ter delaj naprej pod praporom „narodno-napredne stranke“. Amen!

Iz Lokavca pri Ajdovščini. — Tukaj je umrl dne 12. t. m. nagloma dobro poznati in obče spoštovani c. in kr. poročnik gorske artilerije, službujoč v Mostaru, gosp. Franc Pečenko v 37. letu svoje dobe. Pokojnik je naš domačin, in če ravno pod vojaško suknjo, zvest je bil sin slovenski!

Došel je na kratek dopust semkaj in sicer po svojo blago gospo soprogo, katera je bila pri svojih starših tukaj celo letno sezono. Pokojnik se je poročil pred letom v člani družini gosp. Rolleta, trgovca in posestnika tukaj. — Prišel je veseliti se iz dalnega Mostara k ljubljani družini. Minolo sredo, ko je bil čas, da odrine s svojo malo družinico, ga je popadel črevesni krč, kateri ga je v 48. urah umoril.

V nedeljo dne 14. t. m. je bil veličasten pogreb. Točno ob 3½ uri popoldne se je zbrala nedogledna množica občinstva od blizu in daleč, da skaže poslednjo čast pokojniku. Spreved je vodil preč. g. J. Kodre, župnik iz Sv. Križa, z asistenco treh kolegov. Ob krsti, katero je neslo 6 mož, bivših vojakov, je bilo 10 nosačev krasnih vencev itd. „Rokodelsko podp. društvo“ je bilo vdeleženo korporativno, kakor tudi veteransko društvo Kamnje in Skrilje. Zastopana je bila tudi v polnem številu inteligenca, domača kakor iz sosednje Ajdovščine in Šturij.

Veličasten spreved so povečevali domači pevci, kateri so peli v hiši žalosti „Nad zvezdami“, v cerkvi pa „Blagor mu“ in na grobu „Jamica tiha“. Povsod so peli precizno, za kar jim gre vsa čast. — Tako je minil pogreb prav lepo. — H koncu: Pokojniku večni mir, preostali družini pa naše sožalje!

Iz Ljubljane, 16. oktobra 1900. (O slovenskem gledališču. — Volitve. — Razno.)

— Že zadnjič sem omenil gledališče kot velik kulturni činitelj. In danes moram, da ponovim isto. Naj se piše ali govori proti gledališču karkoli, dejstvo je, in sicer nepobitno, da je gledališče narodna potreba, da je gledališče velik kulturni činitelj. Čehi imajo v Pragi svoje veliko „Narodno divadlo“, veliko gledališče, ki ima nedvomno velikih zaslug za probujanje českega naroda in pa za ono kulturno stališče Čehov, na katerem stojé sedaj. In četudi je v Pragi poleg tega gledališča še več českih malih gledališč, kakor „Urania“ v Kralovski Obori, to je tam, kjer se prirejajo ob času razne razstave, omenjam znano narodopisno, inženersko in arhitektovsko itd., „Švandovo arenó“ na Smichovu, „Pístekovo arenó“ na Kr. Vinohradih in še dvoje nemških gledališč, vendar se baš sedaj snuje novo veliko ljudsko gledališče, ki najbrže v najbližji bodočnosti že stopi v življenje. Z gledališčem se razvija dramatiška umetnost, napreduje razumevanje umetnosti v občinstvu, gladi se in boljša okus.... To vidimo prav dobro v Ljubljani. Redki so sicer dnovi, ali vendar: so, ko nastopajo na našem slovenskem gledališču v dovršenih slovenskih igrah dovršeni slovenski umetniki-igralci. Tak dan je bil v soboto, 13. tek. mes., ko je v Cankarjevi drami „Jakob Ruda“ gostoval naš rojak Ignacij Borštnik, član zagrebskega gledališča. O „Jakobu Rudi“ in njegovem avtorju, Ivanu Cankarju, je bilo v „Soci“ že govora, ko je izdal „Rudo“ založnik Schwentner. Zato ni treba, da znova pokazujem na vse vrline tega jedinega dovršenega dramatičnega dela, ki so se mi posebno pokazale na odru. „Ruda“ je delo, ki lahko reprezentuje slovensko dramatiko v plujini, kajti brez dvoma je najboljša drama, kar jih imamo. Seveda je za „Rudo“ velike važnosti, da je glavno vlogo zopet imel v rokah „tralec-umetnik“ gosp. Ignacij Borštnik. Pred nekoliko leti je zapustil ta mož Ljubljano ter sel v Zagreb z velikimi upi.... Zagrebško gledališče je tedaj bilo že eno izmed velikih gledališč, kjer je gospodoval slavni Fijan, kjer so tekmovali mej seboj markizica Strozzijska, gosp. Dimitrijevič, Brani, brata Freudenreicha, Grund in drugi. Ali naš Borštnik je bil mož, ki se ni strasil truda. Šel je junaški na delo in kmalu je pozdravila zagrebska kritika njega in njegovo ženo, Zofijo, kot najboljša umetnika zagrebske pozornice. Borštnik je nastopil v „Hamletu“, nastopil v „Strahovih“, nastopil v „Trilby“, povsod vseh! V Ljubljano so prihajali glasovi o njegovi slavi.... Merodajna gospoda je začela premisljati, kaj je Borštnik in kaj bi značil za Ljubljano. Odtod, da v najnovejšem času včasih pride gostovat nazaj v svojo domovino. In tako je tudi gostoval v „Jakobu Rudi“ zadnjo soboto. Dosegel je popolen vspeh, kajti razumel je Cankarja ter njegovega „Rudo“ interpretiral tako, kakor je bilo le želeli.

Pravi se sicer, da „inter arma silent musae“, da mej bojem umetnost molči. No, pri nas je skoro narobe. Boj se bije; — umetnost pa tudi procvita prav veselo. Boj! Še par tednov in izvojevati bo odločilno bitko. Državnozbornske volitve so bile težko kedaj tako hude, tako polne bojev, kakor letos. Kje bo zmaga, to se bo vedelo še-le

po skončanih glasovanjih. V peti kuriji imamo tri kandidate. Narodno-napredna stranka kandiduje učitelja z geslom: učitelj proti duhovniku, kajti klerikanci vzdržujejo kandidaturu dr. Kreka. Meni je kandidatura učitelja simpatična. Radoveden sem, v koliko je učiteljstvo v sorazmerju z duhovništvom pri ljudstvu priljubljeno, in v koliko more učiteljstvo že sedaj, v dobi katoliških shodov, parirati duhovništvu. Statistika glasov bo velike važnosti za studij tako zvanega „eminentno katoliškega prepričanja slovenskega naroda“. Zlasti bodo pomembni oni glasovi iz kmetijskih občin. Narodno-napredna stranka je prav naredila s to kandidaturo. Dolžnost učiteljstva na Kranjskem pa je sedaj: delo, delo in delo. Na umu naj ima: pomagaj si sam in Bog ti pomore. Sedaj je prilika! S kandidaturo so prisli na dan tudi socialni demokratje, ki hočejo prešteti svojo moč. Kako skonča volitev na Kranjskem, jim je vse eno. „Krščanska slovenska narodna zveza“ je bila vedno daleč od kakih demokratičnih zahtev. Ni čudno! V nji so bili Gregorčiči, Kreki, Žitniki, Vencajzi itd.

Drugate je pa v Ljubljani kakor vedno. Shodi se ne prirejajo, predavanj ni nikakih in tako naprej. V nedeljo 21. tek. m. pridejo sem stajerski rodoljubi, da si ogledajo prvo slov. umetniško razstavo. Vidi se, da se slovensko ljudstvo širom domovine sorazmerno dosti zanima za umetnost. Število posetnikov naše razstave je že sedaj prav impozantno. Mnogo bi jih pa brez dvombe še prišlo v razstavo, ko bi mogli. Mislim n. pr., mnogo Goričanov, Štajercev itd. Zato pa: ker gora ni prišla k Mohamedu, je šel Mohamed h gori. Jaz bi torej svetoval, da naj „Slovensko umetniško društvo“ priredi ob priliki malo razstavo izbranih umotvorov v Gorici, v Celju, v Mariboru, v Novem mestu, v Trstu itd. Mislim namreč na potujočo razstavo, ker bi koristilo kakor umetnikom, katerim bi bila razstava fina reklama, tako tudi občinstvu, ki bi v razstavljenih umotvorih vzivalo lepoto.

Ta ideja je popolnoma izvršljiva. Stroški bi se brez dvombe povsod pokrili — drugega pa „Umetniško društvo“ menda ne more zahtevati. Naše delo mora biti tudi idealno! Koristiti moramo v resnici, komur le koristiti moremo. V Gorici n. pr. v „Slovenski Čitalnici“ je dovolj prostora; „Čitalnica“ bi gotovo ne zahtevala nikake odškodnine. Z vstopnino bi se pa poplačali troški. Agitacije bi bilo seveda treba, da bi ljudje začeli posečati razstavo. Enkrat se že mora začeti kulturno delati.

Domače in razne novice.

Premeščenje. — Poštni oficijal Jos. Falconetti je premeščen iz Trsta v Solun, poštnt oficijal Silvij Scheschek pa iz Carigrada v Trst.

Smrtna kosa. — Umrla je danes gospa Ivanka Kocjancič, veleposestnica v Podgori ter soproga bivšega deželnega poslanca g. Andreja Kocjanciča. Pogreb boše jutri ob treh in pol popoldne. Zalujocim ostalim naše iskreno sožalje!

Prememba na okrajnem glavarstvu v Gorici. — Govori se, da dvorni svetnik in okrajni glavar vitez Bosizio je prosil za umirovljenje. Naslednik bi nu bil namestništveni svetnik Schwarz.

Dva deželnozbornska mandata imajo sedaj Italijani prazna. Poslanec baron Locatelli je umrl pred kratkim, te dni pa se je odpovedal mandatu poslanec Mighetti. Izvoljen je bil od trgovske in obrtne zbornice.

Klerikalni shod bo menda v nedeljo v Črnicah. Ti ljudje vedó dobro, da v Črnicah nimajo ničesa iskati, a prirede zaupni shod samo zato, da bodo zopet lagali. Nam je to prav.

Tamburaški koncert v „Čitalnici“. — Danes in jutri zvečer bo v tukajšnji „Čitalnici“ koncert prvega tamburaškega društva iz Vukovara pod vodstvom gosp. Ilije Salaja. Nastopi 6 oseb v narodni noši. Ta družba je svirala že na mnogih odličnih krajih kakor na Francoskem v Lyonu, v Švici, v Črnicah, na Bolgarskem, opetovano v Zagrebu, itd. Vstopnina na prvem in drugem mestu 50 kr., stoječe 30 kr. Otroci plačajo polovico. Pričetek ob 8. uri. — To tamburaško društvo zanje povsodi mnogo pohvale s svojim izrednim igranjem in tudi peljem, in radi tega vabimo slov. občinstvo na koncert, kateri priredi imenovano bratsko hrvatsko društvo danes zvečer in jutri v „Čitalnici“.

Iz Gorice pišejo „Slov. Narodu“: „Znani hujskač kurat Ferjancič v Gočah pri Vipavi podal se je dne 12. t. m. s svojim mežnarjem in nekoliko drugih starih devic in tercijalk na božjo pot na Sv. Goro pri Gorici. Prišedši v Gorico nastanil se je gospod nunc v eni najbolj priljubljenih gostiln, kjer se je pošteno najedel, napil in naspal. Predno je drugo jutro odšel, zahteval je od postrežljive natakariče časnike, in ta nič hudega sluteča prinese mu med drugimi listi tudi „Soco“. Ali, da ste ga videli gospoda nuncu! Kakor rudeča cunjna na purana vplivala je naj „Soca“, postal je zelen, kakor kušcar, tresel se je po celem životu in z divjim glasom začel je vpiti na natakaričo, da naj „Soco“ odstrani, in da ga ne bode nikoli več v to gostilno, ako bodo še nadalje naročeni na ta „brezverski list“, in delal bode na to, da bode z njim vsa vipavska dolina se ogibala te gostilne. Brhka natakariča pa mu je prav dobro odgovorila: „E, gospod, nikari se ne jezite, saj imamo tudi druge časnike, pa pustite „Soco“, mi pa „Soco“ moramo imeti, ker jo vsi naši vsakdanji gostje zahtevajo. Saj jo pa tudi imajo vse druge slovenske gostilne v Gorici. Mi pa svetujemo gospodu nuncu iz Goč, naj nikari ne hodi na svojih „božjih potih“ več v Gorico v postene gostilne prenočevati, izzivat in razgrajati, sicer bi se mu lahko prihodnjic kaj neprijetnega zgodilo. Za take vrste ljudij imamo mi v Gorici druga primerna prenočišča. — Zapomnite si to, gospod — pater!“ K temu dostavljamo še, da smo čuli, da celo na sv. Gori ta pobožni eks-pater ni miroval, marveč je udrihal po liberalcih, dr. Tavcarju itd. prav tako, kakor da bi bil doma. „Romarji“ patra Ferjanciča so se vračali domu bajé v najboljsem stanju skrivnostnosladko ginjeni!

Gospod J. Fon so za vikarja v Kredu. Pravimo „so“, da se ne zamerimo ter na časti ničesar ne znižamo. Gospod vikar so blagovolili nam pisati dopisnico, na kateri pravijo, da po pomoti ni bil vrnjen „Primorec“ že v januarju, zdaj pa da ga vrne njihov nečak, četudi je plačan za celo leto. Ta list ne zida ampak le podira — ni naroden, še manj versko-naroden, kakor bi moral biti. Za tako pohujšanje boste odgovor dajali. Nečem biti za ves svet na Vašem mestu. S potrebnim spoštovanjem in pomilovanjem. Na koncu so blagovolili g. vikar se še lastnoročno podpisati. — Da se tako imenitne dopisnice vsebina vsaj nekoliko ohrani potomstvu, jo podajemo tukaj v listu s takim le komentarom: Gosp. „vikarji“, kakor oni pišejo, so se najbrže zmotili, da je plačan „Primorec“ za celo leto. Najbrže so se zmotili, ker nikakor nečemo reči, da bi bili vedoma zapisali tisto neresnico, kateri se reče lahko tudi laž. Nò,

»Kako dobra si, Akta!«
Akta, ganjena vsled te pohvale in zaupljivosti, jo je pritislila na srce in potem, oprostivši se iz njenega objetja, je dejala:

»Moja sreča je minila, moje veselje je prešlo, toda zlobna nisem.«

Na to, sprehajáje se z drobnimi koraki semtertje, je govorila obupno sama sebi:

»Ne, tudi on ni bil zloben. Sam je mislil takrat, da je dober ter je hotel biti dober. Vem to najbolje. To vse je prišlo pozneje... Ko je nehal ljubiti me... Drugi so ga napravili takega, kakoršen je — drugi in Poppeja.«

Trepalnice se ji porosé s solzami. Ligija jo je gledala za trenotek s svojimi modrimi očmi, naposled je rekla:

»Ti ga pomiluješ, Akta?«

»Pomilujem«, jej odvrne zamolklo. Na to se s sklenjenimi rokami in otožnega lica jame znovič sprehajati.

Ligija jo vpraša bojazljivo dalje:

»Ti ga še ljubiš, Akta?«

»Ljubim.«

Čez nekaj časa je dodala:

»Nihče razun mene ga ne ljubi.«

Nastalo je molčanje. Akta se je trudila, da bi znovič pridobila mir, ki ga je izgubila pri tem spominu. Ko se je konečno nekoliko pomirila, je rekla:

»Govorive o tebi, Ligija! Niti ne misli na to, da bi se protivila cesarju. To bi bila znorelost. Konečno pa se pomiri! Poznam dobro to hišo ter sodim, da ti od cesarjeve strani ne grozi ničesar. Ko bi te hote-

Nero imeti zá-se, ne bil bi te dal odvesti na Palatin. Tukaj vlada Poppeja, in od onega časa, ko mu je povila hčerko, ima cesarja še bolj v svoji oblasti.

Ne. Nero je sicer naročil, da naj bi bila navzoča na gostiji, toda doslej te ni videl, niti ni vprašal po tebi, torej mu zá-te ni mnogo mar. Nemara te je odvezel Aulu in Pomponiji samo radi tega, ker se jezi na nju. Petronij mi je pisal, naj skrbim zá-te, in iz tega, da mi je pisala, kakor veš, tudi Pomponija, je mōči soditi, da so se dogovorili. Nemara je storil to na njeno prošnjo. Ako je temu tako, ako on od Pomponije naprošen skrbí zá-te, pa ti tu ne grozi nič, in kdo vé, če te Nero na njegovo besedo ne pošlje Aulu? Ne vem, ali ga ima Nero preveč rad, toda vem, da le poredkoma sme biti drugačnega mnenja, nego je njegovo.«

»Oh, Akta«, je odgovorila Ligija. Petronij je bil pri nas poprej, predno so me odvedli, in moja mati je bila prepričana, da me je dal Nero odpeljati na njegovo besedo.«

»To bi bilo slabo!« jej reče Akta.

Nemara je rekel Petronij pri kaki večerji pred Neronom, da je videl v Aulovi hiši zastavljenko Ligijcev, in Nero, ki mnogo drži na svojo moč, te je pozelel samo radi tega, ker zastavljenici pripadajo cesarju. Sicer pa on nima rad Aula niti Pomponije... Ne! Ne zdi se mi primerno, da bi se bil poprijel Petronij tega sredstva, ko bi te hotel Aulu odvzeti... Ne vem, ali je Petronij boljši od onih, ki cesarja obkoljujejo. Nemara pa še razun Petronija dobiš koga drugega, ki s potegne zá-te.

Nisi li v dela v Aulovi hiši nikogar izmed onih, ki so cesarjevi bližnji?«

»Videla sem Vespazijana in Tita.«

»Cesar ju nima rad.«

»In Seneko.«

»Zadošča, da Seneka kaj svetuje, potem Nero vkrene nasprotno.«

Jasno lice Ligijino jame zalivati rudečica.

»In Vinicija...«

»Ne poznam ga.«

»To je Petronijev sorodnik, ki se je vrnil pred kratkim iz Armenije.«

»Mar misliš, da ga ima Nero rad?«

»Vinicija imajo radi vsi.«

»Ta bi se potegnil zá-te?«

»Da.«

Akta se prijazno nasmeji ter reče:

»Torej ga gotovo vidiš na gostiji. Udeležiš pa se je, bodisi tudi zato, ker se je moraš... Samo tak otrok, kakoršen si ti, more misliti drugače, sicer pa, ako se hočeš le vrniti v Aulovo hišo, imaš danes priložnost poprositi Petronija in Vinicija, naj ti s svojim vplivom pridobita pravico, vrniti se. Ako bi bila ona tukaj, bi rekla ravno to, kar pravim jaz, da bi bilo naravnost nespametno in pogubno, upirati se. Cesar bi nemara ne opazil, da nisi navzoča, toda ko bi to doznal ter si domislil, da si se drznila nasprotovati njegovi volji, pa bi ne bilo več rešitve zá-te.

Pojdi Ligija! Ali že čuješ ta trušč v hiši? Solnce se že niža in gostje se kmalu jamejo shajati.«

»Prav imaš, Akta«, odvrne Ligija, »pojdem na tvoj nasvet.«

(Dalje pride.)

v tem pogledu se že zmenijo z našim upravnistvom ali pa upravnistvo z njimi. — Naš „Primorec“ ne zida ampak le podira in niti naroden ni! Saperlot, kako so nas dali g. vikarij! „Primorec“, ki izhaja skoro v 2000 istih, le podira. Da, da, podrl je že marsikaj, kar je bilo nuncem vseh, ali ako je kaj podrl, je storil to le v blagor narodu proti prenapetosti in pogubni farovski komandi. Kaj pravijo na to, gospod vikarij? Za ves svet nočejo biti gospod vikarij na našem mestu, ker za pohujšanje bomo morali dati odgovor. Pohujšanje in odgovor! Za pohujšanje odgovarja tisti, ki je storil pohujšanje, ne pa tisti, ki ga ožigosa in obsodi ter ga pokaže ljudstvu v svari, da se more varovati demoralizacije, katere mu je pretila na raznih krajih prav iz farovža. Gosp. vikarij nočejo biti na našem mestu, mi pa na njihovem ne, kajti pri „stiskavcu“, ki niti samemu sebi ne privošči ničesar, se živi slabo. Gospod vikarij naj le še dalje „stiskajo“ in „molzejo“ ter jedo neobeljeno polento in neslano kašo, se jim bodo vsaj smejali po smrti tisti, ki bodo sretni podedovali. Na to stran mi g. vikarij dajemo „potrebno spoštovanje in pomilovanje“, kakor tudi jih „potrebno spoštujemo in pomilujemo“, ker dopisnica nikakor nam ni prav nič imponovala, kakor morda mislijo g. vikarij. Na svidenje se v upravnistvu!

Cvetke iz vrta „Primorskega lista“. — „Modri možje“, izdajalci svete narodne stvari, „najeta druhal“, „podivjana, pijana banda“, „kobariski izdajalci slovenskega naroda“ — tako lepo imenuje „Prim. list“ v svoji zadnji številki naše vrle Kobaridce, ker so pokazali, da za klerikalne mahinacije v Kobaridu ni tati. Vsa taka zmerjanja jih ne bole, ker taki zborovalci a la Klavžar in Gregorič jih ne dosegajo. — Cvetke pa so res krasne, prav vredne klerikalne bande!

„Tujci“. — V „Gorici“ v poročilu o volilnem shodu v Sempasu na Veliki Otavi čitamo: „Proti koncu govora so zopet delali nemir tujci na stopnicah, eden Osečan, eden Sempasec in pa nekateri Spacapani itd. Shod je bil, kakor pravi „Gorica“, v Sempasu na Veliki Otavi, in tam so nastopili „tujci“, eden iz Oseka, eden iz Sempasa in pa nekateri Spacapani. Torej možje, ki stanejo v sempaski občini, so bili na shodu v isti občini tujci! Zakaj? Zato, ker ne trobijo v rog Blaža Grčca! Zato so tujci na svojih rodniških tleh! Vse to po „katoliških načelih“ in pa po svetopisemskem nauku: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe!

Na zatožni klopi ste sedeli 17. t. m. radi hodočelstva tatvine Antonija Roter in Marija Kaudič iz Novega Mesta; ukradli ste Barbari Pahor, pri kateri ste imeli kot delavki v tovarni Stratičev cenno prenočišče, zlatarino in srebrnine v vrednosti 25 gld. Obe ste obsojeni v zapor, in sicer prva na 3, druga na 4 mesece. — Tudi je bil obsojen na dvamesečno ječo 16 letni Fr. Paulin, ker je napadel z nožem nekega Mh. Simšiča in ga težko ranil. — Na 15 dni zopora je obsojen 22 letni Dalmatinec Ant. Pilič, ker ni zadostil vojaški dolžnosti od 1897. do danes. Zatoženec je izjavil, da je šel v Ameriko, ker je bilo doma veliko ubostvo. V Ameriki da se je težko preživel in ni imel sredstev, da bi se povrnil v domače kraje. Ker pa je dokazano, da je obdolženec imel pri sebi precejšnjo svoto denarja in je tudi starišem iz Amerike pošiljal male denarne podpore, ga je sodni dvor obsodil 15 dnij v zapor.

Vikar Knavs. — Na shodu Blaža Grčca na Veliki Otavi se je oglasil tudi vikar Fr. Knavs iz Oseka, kjer je govoril, kakor pravi „Gorica“, z visokim glasom in z vzneseno besedo. Ta mož z visokim glasom in z vzneseno besedo je bil včasih pol urednika „Primorskega lista“, odkoder sta ga pa pregnala rimska dohtarja Pavlici. Mož se je bil takrat oddaljil od politike in v Mirnu je mirno studiral sveto pismo, da pokaže dr. Jošku in Andrejčku, da zna tudi on kaj in da je sposoben za dohtarja sv. pisma. Če se ne motimo, je napravil tudi že en izpit. Ko pa je bil premeščen iz Mirna v Osek kot vikar, mu je pošlo menda veselje, konkurirati z dohtarjema Pavlicama, kajti nič več se ne čuje o njem, da bi se pripravljval za kak drug izpit, da bi vendar že postal dohtar Knavs, ki se vendar lepše čuje nego samo vikar! Dozdeva se nam, da je ugasil v sebi žejo po učenosti ter se je vzbudila v njegovi, ker je duhovnik, gotovo čisti duši, želja do politikovanja. Vsaj njegov nastop na shodu na Veliki Otavi, kakor je popisano v nezmotljivem listu „Gorica“, je kazal na to: Vikar Knavs je rekel, da govori čisto z nevtralnega stališča za blagor in dobro naroda. On ne more biti za dr. Tumo ne kot Slovenec, ne kot človek in ne z ozirom na gospodarski program. V svoji domisljivosti je rekel, da vsi goriski duhovniki s kardinalom vred, jugoslovanski škofi s Strossmayerjem na čelu in sam Leon XIII. priznavajo, da vera in politika se ne moreta popolnoma ločiti. Imenitno jo je povedal, zlasti ker je prestaval na prvo mesto goriske duhovnike s kardinalom, potem pridejo jugoslovanski škofi in Strossmayer, na zadnje pa sele papež. Prvi so goriski duhovniki s kardinalom. Vikar Knavs morda pošlje popravek, da je mislil pri tem stopnjevanje navzgor. Kdo pa mu bo to verjel? Povedano je to tako zvito, da naše tolačenje nikakor ni nemogoče, marveč je prav logično: prvi so goriski duhovniki, potem pridejo pa drugi, in na zadnje papež! Ako

sodiš po obnašanju večine prenapetih nunccev, se takemu „stopnjevanju navzdol“ ne bodeš tutil. — Telo brez duše je „trup“, politika brez vere pa „zep“, svoja hišica, svoja glavica! Tukaj se pa že kaže malo „dohtarja“, ki ima svoj farovž in svojo glavico! Znak, da je studiral mož za dohtarja sv. pisma! — Spravil se je tudi na Čeha, katerih je 7 milijonov, pa spoznavajo potrebo sloge lajkov z duhovščino, in to priznavajo tudi Hrvati, celo hrvaški Sokol se je navduševal za Strossmayerja. Gotovo Čehi niso za neslogo med lajki in duhovščino, ali gotovo je pa tudi, da duhovščina ni tako uneta za slogo, kajti češki klerikalci postavijo pri predstojeh državnoborskih volitvah v vseh skupinah svoje kandidate nasproti drugim narodnim možem. Tako razume na pol dohtar Knavs s češ.imi klerikalci vred potrebo sloge lajkov z duhovščino. Škoda, da ni ostal ta mož doma na Kranjskem, tam bi bil „floral“. — Kar se tiče Strossmayerja, pa mu povemo, da Strossmayer je le eden in da drugega Strossmayerja morda ne dobimo zopet niti po preteku par stoletij! — Z višave domisljivosti je padel potem 1/2 dohtar Knavs na prav navadno „farbanje“, ker je trdil, da „Sloga“ skrbi za vse stanove, posebno še za kmetijski stan. To je pa že predebela laž! „Sloga“, tisto pozabljeno društvo brez članov, brez občnih zborov, brez sej in brez programa, ker starega so zavrgli, skrbi za kmeta! To je tako debela laž, da se da kar otipati. In vse to je govoril vikar Knavs ter s tem pokazal, da stoji pod uplivom župnika-zupana in slučajno se deželnega poslanca Blaža Grčca. Mi gospodu Knavsu ne želimo nič slabega, le obžalujemo, da je šel na Veliko Otavo otrobe vezat, čeprav je govoril z visokim glasom in vzneseno besedo ter je na pol dohtarja!

Slovenski jezik na davkarji v Sežani. — „Edinost“ piše: Lani je bilo pritožb v tem listu o načinu, kakor si na davkarji v Sežani — v metropoli prek in prek slovenskega Krasa — tolmačijo načelo, izraženo v § 19. državnih temeljnih zakonov o narodnih pravicah državljanov, zakonov, katere spoštovati je sleherni uradnik s prisego obvezan. Lani je bilo povedano v tem listu, kako da davkarja v Sežani slovenskim kmetom na Opčinah, ki imajo kako posestvo v sežanskem okraju, pošilja laške opominjevalne liste ali monitore. No, od lani do letos se je stvar zasukala nekoliko — na slabše. Z Opčin nam poročajo namreč, da so omenjeni kmetje zopet letos kar zaporedoma dobili laške opomine: To je že res od sile, ako se naš jezik niti na oblastih v čisto slovenskih krajih ne more pridobiti veljave, to je že od sile, da e. kr. uradniki tudi v čisto slovenskih krajih — zvižgajo zakonom o narodnih pravicah državljanov! To je že od sile, in Bog sam vedi, kdaj bo te sile konec? Tako „Edinost“! Mi dostavljamo, da smo o tem predmetu pisali že parkrat in smo bili dobili svoj čas celo uraden popravek, da ni res, da bi se tako postopalo na davkarji v Sežani. Pritožbe pa se množe, in da so opravljene, o tem pač ni dvoma.

Kratek odgovor „Lažljiv. kljuken“. — Glasilo zbesnelih dervisev, te sramote za duhovski stan in cerkev, se je zopet zagnalo v „Trgovsko obrtno zadrugo“, ker njen krasen napredek silno boli te podle farske izmečke. Napad bo še nadaljeval. Mi hladnokrvno čakamo konca, potem pa dobé ti rokovanji odgovor, ki jim zapre sapo. Naj besni popje nikar ne mislijo, da je njim dovoljena že vsaka lumparija. — Torej le dokontajte!

Vspored skupni slavnosti v Krepljah, katero priredita jutri pevsko društvo „Dom“ (Repentabor) in „Bralno in sadjarsko društvo“ (Kreplje) z blagohotnim sodelovanjem pevskega društva „Zvon“ z Opčin, je nastopni: 1. Haydn: „Cesarska himna“, godba. 2. Nagovor predsednika. 3. I. Bole: „Slavnostni spev“ (V spomin prihoda Nj. Velikanstva cesarja Frana Josipa I. v Gorico k štiristoletnici združenja Goriske-Gradiške z monarhijo Habsburžanov), poje društvo „Dom“. 4. P. H. Sattner: „Za dom med bojni grom!“, poje pev. društvo „Zvon“ z Opčin. 5. I. Zajc: „Poputnica Kola“, poje društvo „Dom“. 6. M. Korsic: „Naša pesem“ (moški zbor), poje društvo „Dom“ s spremljevanjem godbe. 7. J. pl. Kleinmayer: „Kateri bo?“, igra v jednem dejanju, igrajo diletanti društva „Dom“. 8. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, prizvajajo vsa društva skupno. Na veselici in plesu bo svirala veteranska godba iz Mavhinj.

Lepak vozni redov železnice, parnikov in poštnih zvez, veljaven od 1. okt. t. l. izdano koncem tega meseca. Opozorjamo trgovce in obrtnike, da je še malo prostora več za oglaše. Izide v jednaki obliki kakor lani. Ta lepak dobe vsi naročniki „Soče“ zastoj; poleg tega bo tiskan še na močnem papirju za javne lokale, postaje itd. Razpošiljamo ga zastoj. — Ker visi ta lepak na vseh javnih krajih ter ga ljudje vedno rabijo, je za inserente najboljša reklama. Lepak se vidi povsod tudi izven Goriske na pre mnogih krajih. — Kdor hoče oglasiti svojo obrt na ta lepak, naj se oglasi čim prej. Naročila sprejema „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

„Slovanska knjižnica“ prične spet izhajati, in sicer izide prvi snopč t. j. 94. prve dni novembra. Priobčevati začne grofa Leva Tolstega sloveči roman „Vstajenje“, kateri nadaljuje v naslednjih snopcih. Zvezek

94. razpošljemo vsem starim naročnikom na ogle; nadaljnim naročnikom bomo smatrali jedino le one, kateri obnovijo naročnino za jedno leto, oziroma poravnajo stari dolg; takih naročnikov je še veliko. Kdor se ne misli naročiti, naj odda snopč kakemu svojih znancev na ogle, ali pa naj snopč vrne. — Stare dolžnike opozorjamo, da poravnajo svoj dolg, drugače bomo primorani izterjati dolgove po pravni poti. Da je „Slovanska knjižnica“ prenehala izhajati, temu je bilo krivo le slabo in nemarno plačevanje naročnine. Odslej upamo, da bode v tem pogledu bolje. — Apelujemo na vse ljubitelje leposlovne književnosti, katere se jako razširja ravno potem „Slovanske knjižnice“, da ta leposloven mesečnik priporočajo med svojimi prijatelji ter tudi sami po svoji zmognosti podpirajo. — Vsak snopč bode obsegal 6 tiskanih pol ter bode redno izhajal vsak mesec, ne glede na to, da se bodo dolgi spisi cepili od meseca do meseca. Ako se pa število rednih in skrbnih naročnikov pomnoži, bomo izdajali snopče obširnejše.

Nagliha (gluhost). — Bogata gospa, ozdravljena od nagluhe in ušesnega brenčanja z umetnim ušesnim bobnilom dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld., da gluhi, nepremožni ljudje lahko zastoj vdobijo taka bobnila. Pisma je pošiljati na naslov: St. 4660, zavod Nicholsona „Longeott“ Guanersbury, London W.

Razgled po svetu.

Proti dr. Laginji. — Laško politično društvo za Istro je postavilo v peti kuriji proti dr. Laginji kandidatom odvetnika dr. Bennatija v Kopru; v kmetijskih občinah, katere je zastopal doslej dr. Laginja, pa puljskega župana Rizzija.

Volilno gibanje. — Te dni so se bavili vsi politični listi z dogodki na Tirolskem glede na predstojajoče volitve. Konservativni življi, katerim načeluje bivši poslanec dr. Schöpfer, so pričeli hudo borbo proti baronu Dipauliju. Skupina, ki mu je nasprotna, hoče, da bi se tudi nemški konservativci postavili popolnoma na nemško nacionalno stališče, proti čemur pa se bojuje Dipauli. Nemški liberalni in konservativni veleposelniki na Tirolskem so sklenili kompromis. Za kompromis so bili posebno liberalci, ker konservativci imajo toliko moči, da bi zmagali tudi proti združenim nemškim liberalcem in Italijanom. — Na Slovenskem je tudi živahno volilno gibanje. Najzanimivejše je isto sedaj na Štajerskem, kjer se proti duhovščini kandidaturi Drag. Hribarja v peti kuriji, češ, proti volji duhovščine ne sme biti izvoljen noben poslanec. Zdi se nam, da se bližajo tudi na Štajerskem časi velikih sprememb!

„Kein Pardon!“ — Nemci v nemški državi so vzor doslednežev. Cesar Viljem je dejal vojakom, odhajajočim na Kitajsko: Nič pardona! Postreljajte vse Kitajce, ki Vam pridejo nasproti. To povelje vsemogočnega vladarja potomcev starih Germanov pa vrše njegovi najudanejši podložniki tudi prav verno doma napram Slovanom. Kein Pardon! Učiteljica Romanovska, Poljakinja, je bila te dni samo zato, ker se je predrznila proti prepovedi privatno učiti poljski na Poznanskem, obsojena na šest dni v ječo! Kein Pardon! — Poznansko policijsko ravnanje je poslalo mizarskemu pomočniku Štefanu Borkovskemu iz Galicije sledeči razkaz: „Vsed veljavnih predpisov ne smejo biti pri obrti na Poznanskem uslužbeni ptujci poljskega rodu in poljske narodnosti. Vi pa ste Poljak, in zato sem zapovedal Vašemu mojstru, g. Stjepanovskemu, da Vas 1. okt. t. l. iz dela odpusti. Zato Vam tudi svetujem, da 1. oktobra delo zapustite in odidete s Poznanskega, drugače Vas prisilimo k odhodu v Avstrijo. Ravnatelj Hellmann.“ — Kein Pardon! Slovan si, zato proč od Slovanov! To prav lepo karakterizira vspeh vladanja „univerzalnega ženja“ cesarja Viljema, ob enem pa tudi nekako v čudno, prav prečudno luč deva zvezo avstrijsko-nemško. Da, da, ničesar ni nad odkritosrčnostjo in iskrenostjo diplomatskih zvez! Le tako naprej!

Slov. akad. društvo „Slovenija“ je imelo v četrtek dne 18. t. m. svoj 1. redni občni zbor o zirschem tečaju 1900/01 z dnevnim redom: 1.) Pozdrav predsednika. 2.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3.) Eventuelno čitanje zapisnika br. društva „Triglav“. 4.) Poročilo odborov, klubov in preglednikov. 5.) Volitev predsednika, odbora, namestnikov in preglednikov. 6.) Eventualia.

Kuga v Afganistanu je zadnje čase zahtevala mnogo žrtv. V glavnem mestu Kabul je umrlo za kugo 4500 oseb in so meščani trumoma zapuščali mesto in se podali v gore. Od meseca avgusta pojema kuga.

Vojna na Kitajskem. — Princ Tuan je sporočil mandarinom, da je cesarski dvor na varnem in jih pozivlja, da vstrajajo in potrpijo še nekoliko časa do zime, katere zavezniške čete decimira. Tudi jim priporoča, da se dela v arzenalih nadaljujejo in da naj bodo v ugodnem trenutku pripravljene vsi na izgon in umoritev tujcev. — Rusi so prepodili 30 bataljonov Kitajcev izpred mesta Mukdena; imajo 8 mrtvih; 25 mož je ranjenih. Dne 28. septembra so vzeli mesto Liaojen. Iz Kantona javljajo: ustasi so pod povelj-

stvom Sunyalsen-a zasedli mesto Mu-Cian; admiral Ko jih zasleduje. Od 2500 kitajskih vojakov, ki naj bi služili cesarju v varstvo, jih je ubežalo 1500; istotako jih je mnogo uslo od oddelka, ki je bil na potu v Kuan-Tung. — Kitajci so hoteli prenesti denar, udobljen iz davštin, v notranjo Kitajsko, kar pa je preprečil ravnatelj rusko-kitajske banke Pakotilov. — Brzojav iz Pekinga javlja, da sta Li-Hung-Cang in princ Tsing določila v okrožnici, ki sta je poslala na poslanike, prvo posvetovanje za mirovne pogoje na 20. t. m.

Narodno gospodarstvo.

Znižanje vozarine. — V št. 117 „Verord. Blatta“ so se razglasile za železnice in za plovbo olajšave in znižanje vozarine za sveže sadje v zabojih, za vsakovrstno sveže in suho sočivje, ki se pošlje iz Kormina v Prago, in za returniranje zabojev iz Prage v Kormin; za cement iz Kirchbichla na Koroskem do Gorice; za sveže in suho sadje, hišno opravo in vsakovrstno blago iz Gorice in Zagraja v Trento in narobe. Za kompletne vagone žigic iz Linca v Trst, tudi ako so namenjene za izvoz.

Nov kartel. — Pivovarniški časopisi poročajo o skupščini pivovarnarjev v Brnu, ki se je vršila pred par dnevi v svrhu ustanovitve zveze za obrambo pivovarniških koristij. Namen zveze bi bil: 1.) Določevati minimalne cene piva; 2.) ohranjati si vzajemno odjemateljstvo, katerega se ne sme konkurenčnim potom privabljeti z znižavanjem cen; 3.) odstranjevati neredne z gostilničarskimi koncesijami pivovarnu in delati na to, da bi teh dveh obrtov ne izvrševala jedna in ista oseba; 4.) ustanoviti pravila glede plačevanja piva, in sicer obrok naj bi bil od 8 dnij do 1. meseca, in to zaradi tega, da prestane dosedanja konkurenčni boj, v katerem so se dovoljevali nekonečni obroki; 5.) delati na to, da se vse drugo, kakor zastojno dejanje ledu in podobno zruši; 6.) bojevati se proti občinskim dokladam, ki obtežujejo konsum piva (pivni novčič). — Teh šest točk tvori namen tega kartela. Sklenili so ga — vprašanje je le, ali ga tudi izvedejo? Po našem mnenju bode to prav zelo težko, kajti pri izvajanju se pokažejo razne težkoče, ki najbrže porušijo jedinstvo mej pivovarnarji. Zlasti bo zelo težavno obdržati jedinstvo tudi takrat, kadar se ustanovi kaka nova pivovarna. Razmerje mej malimi in velikimi pivarnami tudi ne bo blagodejno za kartel. Pa — da vidimo!

Da ne bi ostalo samo na papirju? — Mislimo namreč na ukaz ogerskega ministertva za notranje stvari, katerega so te dni objavili dnevnik telegrafčno iz Budimpešte. Ogski minister hoče v svojem ukazu, da morejo in smejo biti v kavarnah in gostilnah po Ogorskem uslužbene le one deklace, ki so navedene v seznamu. Policija in pa policijski uradi sploh imajo strogo na to paziti. Namen tega ukaza je prav lep, le žal, taki ukazi navadno ostanejo samo ukazi in drugega nič! Sploh je pa prav nesrečna misel, na tak način odpraviti in odpravljati naravnost. S tem je prebito malo storjenega proti nenravnosti, če se nenravnim ženskam ne da niti takega zaslužka, kakor je zaslužek natakarič. Če se tega ni, potem so prisiljene iti drugam. Vendar bi pa bil ta ukaz blagodejen na eno stran, namreč z ozirom na gospodarje. Ti bi se morali malo več brigati za svoje uslužbenke, ne pa puščati jih kar tako v življenje.

Plesno svileno blago gld. 6-30

in višje! — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vsorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gld. 14-65 meter.

G. Henneberg, tovarnar svile
(3) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Št. 1777.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisujejo v stalno nameščenje:

1.) Mesta učiteljev - voditeljev na jednorazrednicah v Kronbergu, Lokoveu, Lokvah, Plaveh, Vedrijanu, Ozeljanu in pri Voglarjih;

2.) mesti učiteljev-voditeljev na potovalnih šolah Srednje-Kambreško in Podlaka-Dol. Lokovec;

3.) po jedno mesto učiteljice na trirazrednici v Št. Andrežu, na dvo-razrednicah v Črnicah, Sv. Martinu, Opatjemselu in Oseku ter na štiri-razrednici z italijanskim učnim jezikom v Ločniku.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v deželnem zakonu z dne 15. oktobra 1896. Potovalna učitelja dobivata tudi potnično letnih 200 kron.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje do 28. novembra t. l. po predstojnem oblastvu pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici,
19. oktobra 1900.

Razglas.

Zadnji živinski semenj v Cerknem (Goriško), ki pade v tekočem letu na nedeljo, boče takoj drugi dan v ponedeljek dné 5. novembra, na katerega se opozarja živinorejce in živinske kupce.

Županstvo v Cerknem,
18. oktobra 1900.

A. Kosmač l. r.
župan.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
izvzpavskih,
furlanskih,
briskih, dal
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.
Cene zmorne. Poštežka poštana.

Naznanilo.

Podpisana si usojam naznanjati slavnemu občinstvu ter vsem svojim dose-
danjim odjemalcem, da se nahaja moja
trgovina z lesom,
materijalom za zidarje ter zaloga desk in drv
odslej v Vrtni ulici šte. 12.

kamor sem se preselila iz hiše šte. 11
iste ulice. Ker se nahaja v tej ulici v
hiši šte. 11 trgovina mojej jednaka,
opozarjam še posebej da se hišne šte-
vilke ne zamenja.

Nadaljni naklonjenosti se toplo pri-
poroča udana

Fani Gregorič.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. dubovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsako
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
tiskarno črk na perilo.

KAVA
DRUŽBE
SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI
Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA
PRI
IV. JEBAČINU
V LJUBLJANI.

Conjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak
zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej hobevi
kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv.
Cirila in Metoda v Ljubljani“

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: IVANU JEBAČINU v Ljubljani.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A.
v Pragi na Smíchovu

(Praha-Smíchov) Vinohradská ulice číslo 816
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo pripoču-
očih sprisal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in nepoštui
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Vojaških invalidov velika
zlata in srebrna loterija.

Glavni dobitek **60.000** kron

v gotovini z 20% odbitkom.

Ivalidne srečke po 1 krono

priporočajo: G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp., A. Pincherle.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izberi dospelo novo sveže blagó
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne prostje.

Tovarna lanenega cvirna
Jos. Iv. Langer

Post Bukowitz pr. Hohenstadt na Moravskem
priporoča svoj izdelek vsiljen v trajni svetlo-
beli barvi za ročno izdelovanje čipk dva-, tri- in
večkratno vseh števk in barv.

Razpis javne dražbe.

Naznanja se p. n. občinstvu, da
se odda dné 21. t. m. na javni dražbi
zidanje novega zvonika cerkve sv. Lov-
rencija v Zaloščah pri Dornbergu.
Dražbeni pogoji se nahajajo v župan-
stvenem uradu ves tekoči teden.

Županstvo v Dornbergu,
dné 14. oktobra 1900.

Župan:
F. Berce l. r.

Riccardo Brass

Gorica

zaloga vin in špirita na debelo.

Ulica Vetturini št. 11.

Domača, istrska in dalmatinska
vina ter žganja prve vrste po nizkih
cenah.

100 do 300 gl. mesečno
lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh
krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž.
papirjev in srečk, a da ni potrebna glav-
nica in ni nikakoli nevarnost. Ponudbe
pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche
gasse 8 Budapest.

Goriška ljudska posojilnica

registrovano društvo z omejeno zavezo
v Gorici
Gosposka ulica št. 7, I. nadstropje
v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od
vsakega, če tudi ni član društva,
in se obrestujejo po 4 1/2 %. Rentni
davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in
sicer na menjice po 6 % in na
vknjizbe po 5 1/2 %.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure
dopol. in od 2. do 3. ure popol.
razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K 1.400.000.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Najino zahvalo

izrekava prav toplo vsem, nama naklonjenim poznanim in nepoznanim
p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero zahteva
s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah najine testenine.

Z vsem spoštovanjem

Žnidaršič & Valenčič.

II. Bistrica, oktober 1900.

Cirkus bratov Němeček

je došel v Gorico. — Nastanjen je v
Vrtni ulici (Fondo Ceconi.)

Družba sestoji iz 30 oseb in 16 izvrstno
dresiranih konj. Cirkus je pokrit ter igra
v vsakem vremenu.

Jutri v soboto

prva velika briljantna predstava,

ki obstoji iz višje jahalne umetnosti,
konjske dresure, perzijskih in japonskih
iger ter narodnih plesov.

Blagajna se odpre ob 7. Začetek ob 8 uri zvečer.

VSTOPNINA:

Sedež 50 kr., I. prostori 40 kr., II. prostori
30 kr., galerija 15 kr.

Cirkus ima lastno godbo.

Predstave so vsak dan z novim
vspehom. Ob nedeljah se vrše dve
predstavi: ob 4. pop. ter ob 8. zvečer.

Za mnogobrojen obisk prosi

Ravnateljstvo.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

priporoča ravnokar izšle knjige:

„Marco Visconti“, ital. spisal Tommaso Grossi;
cena s poštino vred K 2-60.

„Odiseja“ II. izdaja; po Homeru prosto prevel
prof. A. Kragelj; cena s poštino K 1-40.

„Venec slov. povestij“, III. knjiga, prevodi iz
raznih slovan. jezikov; cena s poštino vred K 1-40.

Na zahtevo pošiljamo cenik naših izdaj zastoj.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulant-
nejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.

Zavarovanje proti kurznj izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vlozne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4 1/2 % nim obrestovanjem od dne vloge
do dne vziđa.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.